www.svoboda-news.com
LIBRARY OF
WASHINGTON D C

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

РІК LVII. Ч. 133. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЬЮ ЙОРК, ПЯТНИЦЯ, 10. ЧЕРВНЯ 1949.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

No. 133. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 10, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свобода": BErgen 4-0807, 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ЛУЇС НАКАЗУЄ ШАХТЯРАМ ВИЙТИ НА СТРАЙК

Вашингтон, 8. червня. — Щоб зменшити припаси вугілля підчас переговорів за віднову контракту, президент майнерської юнії Джан Л. Луїс наказав усім шахтярам вийти на однотижневий страйк. Страйк має обняти всі копальні, як мягкого так і твердого вугілля і має тривати один тиждень, починаючи від понеділка. У наказі до місцевих відділів сказав Луїс, що має бути застановлена вся праця, за виїмком такої, яка потрібна для охорони людського життя й власности. Під теперішню пору припаси вугілля є вищі ніж звичайно. Обчисляють, що на поверхні землі нагромадилося 70,000,000 тон мягкого вугілля, тобто на 20,000 тон більше ніж звичайно буває. Луїс є того погляду, що зменшення припасів вутілля дає йому сильніше становище у переговорах з власниками шахт. Теперішній контракт між юнією й власниками вигасає з днем 30. червня.

ПРОВІДНІ ВИХОВНИКИ НАЦІЇ ЗА ВИКЛЮЧЕННЯ КОМУНІСТІВ ВІД УЧИТЕЛЬСЬКИХ СТАНОВИЩ.

Ню Йорк. — Спеціяльна комісія Краєвого Виховного Товариства оприлюднила заяву що всі комуністи повинні бути виключені від учительських становищ. У звіті під наголовком „Американське виховання й міжнародне напруження" Комісія Виховної Політики каже, що американську молодь треба повчити про засади й політику Совєтського Союзу й Комуністичної партії в Злучених Державах, одначе самі комуністи не сміють займати учительських посад. Начерк звіту приготовила комісія під проводом президента університету Гарвард, д-ра Джеймса Б. Конанта, а в праці брали участь ще 14 інших визначних виховників, між ними ген. Двайт Д. Айзенгавер, як президент університету Колумбія та Вилйем Дж. Карр, урядовець Краєвого Товариства Виховників. Оприлюднюючи свій осуд комуністичних учителів, комісія кладе натиск на те, що тут не є нарушена в нічому академічна свобода. Навпаки, вона буде ще підтримана, бо „членство в Комуністичній партії приневолює члена повинуватися доктрині й дисципліні, яка цілковито не йде в парі з засадами свободи, на якій полягає американське виховання".

ГЕЙТС ПРИЗНАЄ, ЩО КОМУНІСТИ НАВЧАЛИ РЕВОЛЮЦІЙНОЇ ТАКТИКИ.

Ню Йорк. — Пятого дня перехресних питань, ставлених прокуратором редакторові щоденника „Дейлі Воркер" Джанові Гейтсові, як свідкові у своїй власній справі, хоч він є обвинуваченим у змові для насильного скинення американського уряду, свідок признав кількома наворотами, що справді американські комуністи навчали людей тактики, як перевести комуністичну революцію в Злучених Державах. Це признання висловив Гейтс після відчитання прокуратором важливих місць з писань Вилйема Фостера, голови Комуністичної партії, дальше Сталіна й Юджіна Денніса, секретаря партії. У цих виїмках подано точно все, про що свідчили на початку свідки уряду. Коли оборонець Сечер голосно нападав на суддю Медіну за допущення тих писань, суддя в одному місці закинув Сечерові, що він „навмисно бреше".

ЧОЛОВІ ФІЛЬМОВІ АКТОРИ НА ЛІСТІ КОМУНІСТІВ.

Вашингтон. — Голивудські фільмові зірки, такі як Фредерик Марч, Едвард Дж. Робинсон, Дороті Паркер, Доналд Огден Стюарт, Рут МекКінні, Алфред Малц, Алва Бессі, й ін. найшлися в документах Федерального Бюра Інвестигацій на лісті членів Комуністичної партії. Цей документ наказав суддя який веде розправу проти Джудіт Коплон, обвинуваченої в шпигунстві, перечитати в суді, хоч прокуратор дуже противився тому. Коли прокуратор заявив, що це може пошкодити безпеці держави, суддя відповів: „У такому випадкові уряд не повинен бути в суді!" Крім самих комуністів документ містить ще імена багато комуністичних попутчиків з різних ділянок інтелектуального життя.

З Сакраменто, у Каліфорнії, наспіли вісті, що комісія неамериканських діянь у стейтовім сенаті виявила лісту визначних громадян, які належали або до Комуністичної партії або творили комуністичні фронти. На лісті найшлися цілі сотні людей, звісних у цілому світі, як от письменниця Перл Бок, фільмовий актор Чарлі Чаплин, Бартлі Кром, Гелен Гагаган Доглес, Ганс Айслер, Дороті Паркер, Франк Сінатра, Йоганнес Стіл, сенатор Глен Тейлор, Генрі Волес. Комісія хоче знати, що зробити з тими людьми, коли вони ведуть підривну роботу.

ЧЕМБЕРС ВИЯВЛЯЄ ДАЛЬШІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.

Ню Йорк. — Витакер Чемберс, головний свідок у процесі проти Алджера Гісса, обвинуваченого в кривоприсязі за відпекування від комунізму, сказав у суді, що він діставав інформації з пяти урядових джерел про діяльність американського уряду і ці вісті передавав совєтським шпигам. Прокуратор хоче візвати всіх названих Чемберсом урядовців як свідків у процесі. Заповідають, що самий обвинувачений Гісс хоче бути свідком у своїй справі.

ЗА СПІЛЬНЕ КАНАДСЬКО-СТЕЙТСЬКЕ МОРЕПЛАВСТВО ДО АЛАСКИ

Ванкувер, у Британ Колумбії. — Тутешні бизнесмени ведуть переговори з американцями в справі законопроекту для поширення мореплавства між Злученими Державами й Аляскою на канадські корабельні підприємства. На підставі угоди з Акту Джовнса тільки стейтські кораблі можуть перевозити подорожних і товари зі Злучених Держав до Аляски, а це дає монополію прибережним фірмам з виключенням канадських. Громадяни Аляски твердять, що монополії приносять їм велику шкоду.

ДАЛЕКОСХІДНА ПОЛІТИКА УРЯДУ ПІД ОБСТРІЛОМ У КОНГРЕСІ

Вашингтон, 8 червня. — Домагання президента Трумана, щоб конгрес внасигнував $150,000,000 на підтримання демократичного ладу в Південній Кореї дало притоку до гострої критики цілої американської політики на Далекому Сході в комісії закордонних справ палати репрезентантів. Діючий секретар стейту Джеймс Е. Веб зустрінувся з закидами не тільки республиканських, але й демократичних членів конгресу. Республиканець Волтер Е. Джуд з Минесоти закинув урядові, що він закриває основну справу, тобто наміри комуністів опанувати цілу Азію, а виявляє тільки змагання уряду „заткати деякі нори щурів". Він пригадав заяву секретаря стейту Джорджа Маршала з-перед року, що Кореї не можна буде втримати, якщо б Китай упав, а тепер саме прийшов такий стан. Інші конгресмени висловлювали своє обурення на зазиви Веба, щоб рятувати Корею перед заливом комунізму серед таких відносин. Вони признавали потребу рятунку Кореї, одначе жадали вияснення, чому ряд не вийшов був давніше з програмою рятунку для цілої Азії перед заливом комунізму. Деякі члени комісії твердили, що жадана допомога для Кореї є замала і припізнена і тому вони будуть противні уділенню допомоги для Кореї так довго, доки уряд не виявить повної програми супроти Азії.

Коли Адміністратор Економічної Кооперації Пол Гофман згадав про поділ Кореї на Північну й Південну, конгресмени почали критикувати й цей поділ, закидаючи давній адміністрації з часів Рузвелта недогляд. „Хто заснув був тоді при керівнім колесі?" кинув запит Чарлс . Ітон з Ню Джерзі. „Росіяни брали участь у війні шість днів, не віддавши ані одного вистрілу, за те забрали саму сметанку, а нам залишили тільки збиране молоко!" тведрив Ітон. Веб оправдував таку згоду потребою швидкого ділання в тому часі. Упадок Японії прийшов швидше ніж було передбачене, а російські війська були під рукою для прийняття здачі Японії — пояснив Веб.

ВАТИКАН ЗАПЕРЕЧУЄ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПЕРЕГОВОРИ З ІЗРАЇЛЕМ

Рим, 9 червня. Ватиканський державний секретаріят офіціяльно заперечив пресові повідомлення про переговори в справі визнання держави Ізраїля в заміну за відповідне забезпечення святих місць в Єрусалимі. В повідомленнях подавалося.

БРИТАНІЯ ВІДКИДАЄ ПОЛЬСЬКІ ОБВИНУВАЧЕННЯ

Лондон, 9 червня. Британський уряд в офіціяльній ноті рішучо відкинув польсько-большевицькі обвинувачення, мовляв Айслера арештовано в Лондоні на домагання Америки, заявляючи, що цей арешт був цілком згідний з міжнародним правом. Рівночасно відкинено польські домагання відшкодовання для Айслера, за те, що його силою винесли з польського корабля.

ПРОВІРЮЮТЬ МЕТОДИ СПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ІМІГРАНТІВ

Ню Йорк Таймс у виданні з 9-го червня подає в кореспонденції з Провіденс, Р. Ай., що Комітет для Переміщених Осіб у Вашингтоні та стейтовий Комітет почали доходження для провірки активности пароха місцевої української православної церкви. о. Иосифа Желехівського, який спровадив досі 30 нових імігрантів та з яких тільки двох має працю. Наводить приклади, що деяким найбільшим організаціям пощастило досі спровадити лише по кілька осіб, хоча вони мають вже зареєстрованих сотні завірень, а о. Желехівський заявив, що він вкоротці очікує ще дальших 30 осіб зі скитальщини з Европи. Н. И. Таймс довідується, що Комітет у Вашингтоні провірює тепер методи, при допомозі яких о. Желехівський мав такий успіх в спроваджуванні нових імігрантів. З канцелярії ЗУАДКомітету потверджуйть доходження в цій справі та дають окремі вияснення, про що буде мова в одній з чергових статтей про „Світла і тіні переселенчої акції".

АМЕРИКАНСЬКА УЧАСТЬ У ВОЄННИХ ВПРАВАХ ЗАХІДНОЇ ЕВРОПИ

Париж, 9 червня. Не зважаючи на факт, що Сенат ще не ратифікував Атлантійського договору, вже тепер плянується, що у великих воєнних вправах армій країн Брюсельського договору (Британії, Франції, Бельгії, Голандії і Люксембургу), які мають відбутися при кінці вересня в східній Франці, візьмуть участь з'єднання американської авіяції та відділи американських сухопутніх військ. Це будуть перші великі воєнні вправи комбінованих сил могутнього західного бльоку.

В МАДЯРЩИНІ СУДИТИМУТЬ 11 СІОНІСТІВ

Будапешт, 9 червня. Сьогодні тут повідомлено про арешт 11 членів жидівського сіоністичного руху, під закидом організації масової нелегальної еміграції жидів з Мадярщини до Палестини. Вони відповідатимуть перед судом в дні 17-го червня.

ХОЧУТЬ ДЕПОРТУВАТИ З АМЕРИКИ ТІТОВОГО ВОРОГА

Ню Йорк. — Тома Бабін, колишній урядник в перевозовім підприємстві Югославії, попав під арешт іміграційних властей і має бути депортований до Югославії тому, що він не представляє тепер югославського уряду. Він пірвав звязки з урядом Тіта, отже не має правної підстави залишатися в Америці. Жінка Бабіна є американською громадянкою, а самий Бабін вніс прохання за дозвіл залишитися в Америці як політичний втікач. Одначе він склав свідоцтво перед комісією неамериканських діянь у конгресі, що він належить до Сталінських комуністів. Інший давніший урядовець Югославії, Богдан Радіца, сказав перед сенатською слідчою комісією, що Бабін вислав багато югославських мояків додому, щоб їх там „зліквідувати". Радіца був інформаційним урядовцем в югославській амбасаді у Вашингтоні. Бабін, за відомостями комісії неамериканських діянь, був в порозумінні з Стівом Нелсоном, комуністичним організатором на західну Пенсилвенію.

МОЛОДЬ ПЕРЕБИРАЄ ПРОВІД В ДЖЕРЗІ СИТІ

СТВОРЕНО ОБ'ЄДНАНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ВИАСИГНОВАНО $1,000 НА ДОПОМОГОВУ АКЦІЮ.

Джерзі Сити, 9. червня. — Вчора ввечорі в місцевому Народному Домі відбулися збори представників поодиноких українських організацій, на яких вибрано постійний Об'єднаний Комітет Українських Організацій Міста Джерзі Сити та виасигновано $1,000 на допомогову акцію ЗУАДКомітету. Головою Комітету вибраний вже представник народженої в Америці молодої генерації Джордж Тизьо. Збори були скликані Тимчасовим Громадським Комітетом з Миколою Петришином на чолі, що був створений для підготовки великого музично-танцювального Фестивалю, який відбувся, як свого часу повідомлялося, з великим успіхом в репрезентативній залі Дікенсон Гайскул в дні 10-го квітня. Зі звіту з імпрези виходить, що загального приходу з неї було $1,892.80, а розходи виносили $773,22, так що чистого приходу було $1,119.58. На вчорашніх зборах ухвалено вислати $1,000 на допомогову акцію до ЗУАДКомітету, а решту залишити в касі Комітету до дальшого розпорядження. На цих же зборах, на яких було заступлених 18 на всіх 25 місцевих товариств, створено постійний Об'єднаний Комітет, що від тепер репрезентуватиме громаду. Провід Комітету в хвилюючій церемонії передано вже в більшості в молоді та енергійні руки молодої генерації, вкладаючи на її дужі плечі й головний тягар громадської роботи. Проте, в Комітеті залишились теж загально відомі та заслужені старші подвижники громадського життя. Новий Об'єднаний Комітет вибрано в такому складі: Джордж Тизьо — голова; Микола Петришин — заст. голови; Михайло Басевич — американський секретар; Микола Починок — український секретак; Теодор Лютвіняк — рекордовий секретар; Петро Костик — касієр. До Контрольної Комісії вибрані: Іван Процик, Осип Логин та Іван Шуп'яний.

ПРИЗНАЮТЬ БЕЗУСПІШНІСТЬ КОНФЕРЕНЦІЇ В ПАРИЖІ

АЧЕСОН ДОМАГАЄТЬСЯ ТЕРМІНОВОГО ЗАКІНЧЕННЯ ПЕРЕГОВОРІВ В СПРАВІ БЕРЛІНА.

Париж, 9. червня. — В дипломатичних колах вже признається одверто, що дотеперішні наради міністрів закордонних справ чотирьох великодержав, які початково насували нові надії на можливість мирного полагодження східно-західних непорозумінь і суперечностей, досі були цілком безуспішні, як теж не дають більших причин сподіватися будь-якого успіху в майбутньому. Стверджується, що тоді як західні союзники пробують всіляко „модифікувати" своє становище до поодиноких справ та видвигають нові компромісові пропозиції, совєтський міністер, натомість, вперто стоїть при своїх початкових домаганнях, які в основному нічим не різняться від тих, що були причиною кризи. Американський державний секретар, Дін Ачесон, вчора видвигнув домагання назначити термін, до якого чотири окупаційні команданти Берліна мали б закінчити свої переговори щодо відновлення нормального комунікаційного руху між Берліном та західними зонами. Це виявляє, що совєтське перервання бльокади міста, що було передумовою цієї конференції в Парижі, було у великій мірі фікцією, якщо тих справ ще досі не полагоджено. Совєтський міністер Вишинський пообіцяв дати сьогодні свою відповідь на домагання Америки. Представники Америки і Британії задумують продовжувати дискусію на цю тему, хоча вона не належить до порядку нарад. З черги предметом нарад буде справа валюти в Берліні і торговельних стосунків, на які вже не покладається багато надій.

МОЖЛИВІСТЬ ВІДРОЧЕННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ МІНІСТРІВ.

Париж, 9 червня. — З поінформованих західних джерел заявляють, що на конференції Ради міністрів закордонних справ вже робиться заходи для відрочення конференції на три місяці. При цьому були б встановлені відповідні комісії спеціялістів, що мали б за завдання приготовити подробиці щодо наладнання головно господарських і комунікаційних стосунків в Берліні та між західними і східною зонами Німеччини.

СОВЄТИ ПРО АМЕРИКАНСЬКЕ СТАНОВИЩЕ В ПАРИЖІ.

Москва, 9 червня. — Московська преса продовжує коментувати американське становище на конференції міністрів в Парижі, обвинувачуючи Америку в „доляровій політиці" щодо Німеччини та в намаганні перемінити ту країну в „резервуар реакції та в колонію американського капіталізму". Московська преса твердить, мовляв, Америці цілком не залежить на будь-якому договорі зі Совєтами в справі Німеччини і тим диктується теж американське становище на конференції в Парижі. Принагідно знову повторюється обвинувачення, що Америка хоче диктувати Совєтам, не зважаючи на досвід, що того роду політичні методи у відношенні до Совєтів „безнадійно збанкротували".

ПРОЛЕТАРІЯТ ПРОТИ БОЛЬШЕВИЗМУ В КРАЇНАХ САТАЛЕТІВ.

Відень, 9 червня. — Останні повідомлення з-поза залізної завіси потверджують, що в країнах совєтських сателітів большевики мають з пролетаріятом не менше клопотів, як з „куркулями". Зі заяв комуністичних провідників в Польщі, Мадярщині, Чехословаччині та інших країнах виходить недвозначно, що робітничий пролетаріят вже на власній шкірі пізнав совєтський „соціялізм" та починає проти нього бунтуватися. В останньому комуністичний заступник премієра Мадярщини накинувся на робітників за те, що вони сміють домагатися рівної заплати, розподілу прибутків, скорочення часу праці і тим подібних „пережитків капіталізму".

ЗААРЕШТОВАНО ДВОХ ПОЛЯКІВ ЗА ПЕРЕГОВОРИ З ЕСПАНЦЯМИ.

Варшава, 9 червня. — Вчора тут повідомлено про арешт двох високих урядників польських державних підприємств, які вели переговори в справі контракту на доставу 500 німецького виробу авіяційних моторів для Еспанії, за ціну 2,000,000 долярів. Політика політикою, а „бизнес" бизнесом теж для поляків, виходило б.

БОЛЬШЕВИЦЬКО-НІМЕЦЬКА БИКА В БЕРЛІНІ

Страйкуючі залізничники подерли і потоптали портрети Сталіна і Лєніна.

Берлін, 9 червня. — Страйкуючі урядники і робітники міської залізниці в Берліні вдерлися вчора до будинку контрольованої Совєтами дирекції залізниць в американському секторі міста, розбройвши при вході комуністичну поліцію. В будинку вони почали шукати за совєтським персоналом, здираючи зі стін та кидаючи під ноги портрети Сталіна і Лєніна. На той час до будинку прийшло чотирьох совєтських офіцерів та погрожуючи пістолями, почали бити страйкуючих робітників п'ястуками куди попало. На телефонічне повідомлення від совєтського коменданта міста, ген. Котікова, американський комендант, ген. Френк Говлі, вислав західно-німецьку поліцію і та заставила страйкарів опустити будинок, що його вони держали приблизно одну годину.

ТУРЕЧЧИНА ОБМЕЖУЄ СВОБОДУ РУХІВ СХІДНИХ ДИПЛОМАТІВ

Анкара, 9 червня. Турецький уряд рішив обмежити свободу подорожувань для східно-европейських дипломатів, обмежуючи їх виключно до міст Анкари та Істамбулу. Причин цего не подається, але здогадуються, що за тим розпорядком криється боротьба проти шпигунства.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA." P. O. Box 346. JERSEY CITY 3. N. J.

ПОСТУПИВ РОЗУМНО Й ГІДНО

Сталася невелика але така знаменна подія, що звернула на себе загальну увагу. Не зашкодило б поцікавитись нею теж і людям поза Америкою, особливо там, де ще не звикли ставити загальне добро вище інтересів партії.

Президент Труман поручив був бувшому президентові Гербертові Гуверові провід у дуже важкій праці виготовлення пляну реорганізації урядового апарату. Вашингтонська бюрократія виявляє себе не тільки невиносимою, але й дуже коштовною. Пинявість в полагоджуванні найважніших справ стала від довгого часу вдячним предметом жартів у вашингтонських товариських колах, головно в часі війни, коли урядничий апарат зріс до небувалої висоти. Герберт Гувер взявся за цю Сизифову працю як останню, як він казав, громадську працю свого життя. Таким чином уже складено проект реорганізації, виготовлений очолюваною Гувером комісією, про який висказуються знавці з найвищим признанням. Запропонована реорганізація заощадить податковцям величанські суми, витрачувані досі на нездар, які тільки спинювали правильне функціонування урядового апарату. Плян цей точно розподілює функції, так, що коли він увійде в життя, то вже не треба буде — як це досі було — літати від одного урядовця до другого, щоб дізнатись, хто властиво має якесь діло полагодити. Він опростить теж і полагоду найважніших політичних і міжнародних справ, облегшуючи президента, а переносячи тягарі на департамент стейту, себто на те тіло, до якого ці справи повинні би належати.

Згадуємо про це, щоби було ясно, в чому величезна заслуга Герберта Гувера, бувшого президента з Республиканської партії, якого його наслідник, Френклин Д. Рузвелт (з Демократичної партії) прямо оминав, так, якби він взагалі не існував, хоч підносились часті домагання навіть демократів, що країна повинна користуватись у власнім інтересі світовим досвідом та знанням цього квейкра, що так добре відомий з гуманітарної акції по першій світовій війні. Ситуація змінилась щойно по смерті Рузвелта. І Гувер не відказався ні від одного важкого завдання, запропонованого йому президентом Труманом, вивязуючись з усього якнайкраще, включно з цею „останньою" працею, себто реорганізацією величезного урядового апарату в Вашингтоні.

Але Гувер — республиканець. Чому ж не використати тепер його слави для інтересів партії? Дехто в Республиканській партії думав, що буде розумно так поступити. До того Гувер переводить „чистку" в апараті, розбудованім без потреби Демократичною партією і ліквідує політичні синекури, на які був такий щедрий Рузвелт!

Приблизно в такім дусі говорено по радіо, додатково, як „коментар", доданий до виголошуваних Гувером промов у справі праці Комісії для реорганізації урядового апарату. Голова Демократичної партії зареагував проти тих „додатків" і візвав публично Гувера, щоб він сказав свою думку в цій справі. Гувер негайно відповів, заборонив додавати того роду коментарі й радив усім не ставитись до цього діла партійно, бо воно служить загальному добру та є „обєктивним і неполітичним".

До цього додамо, що часописи дали ще одно велике признання Гуверові за це його становище, яке назвали розумним, достойним і патріотичним.

СВІТЛА І ТІНІ ПЕРЕСЕЛЕНЧОЇ АКЦІЇ

III.

Для доповнення звіту д-ра В. Галана про переселенчу акцію ЗУАДКомітету, хочеться ще навести багатомовне під цим оглядом урядове твердження Переселенчої Комісії стейту Меріленд. В окремо виданому урядовому т. зв. „Мерілендському Пляні Переселення Переміщених Осіб" на першій сторінці в розділі про співпрацю з добровільними допоміговими агенціями там читаємо:

„Співпраця, яку одержано від Злученого Українського Американського Допомогового Комітету та дійсні результати, здобуті цею добровільною допомоговою агенцією, спонукали Стейтову Комісію використати її послуги на більшу скалю. Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, на підставі окремого договору зі Стейтовою Комісією, взявся за полегшення імміграції до Меріленду теж інших національностевих груп, в додатку до українців. Цей договір був поширений Стейтовою Комісією, для запевнення справедливого і не-дискримінаційного розподілу праці в Меріленді..."

З цих та наведених попередньо інформацій і тверджень виходить цілком виразно, що ЗУАДКомітет справді зробив все можливе і, здавалося б, неможливе, щоби створити якнайширшу базу для якнайповнішого використання Акту Переміщених Осіб для переселення до цеї країни якнайбільшої кількости українських емігрантів зі Західної Европи.

Вже з кінцем минулого і головно від початку цього року, завдяки цим старанням, акція переселення справді „покотилася". В кожному транспорті нових імігрантів до цеї країни відносно великий відсоток становили українці. Місія ЗУАД Комітету в Европі, згідно з твердженням її директора, адв. Романа Смука, наладнала апарат і працю, що може полагодити кожну кількість „кейсів". Тоді, як для знайомих і рідних на скитальщині в Европі американські українці почали масово користати з послуг свого Комітету, сам Комітет звернув головну увагу на придбання передбачених законом завірень для тих, що не мають в цій країні ані рідних, ні знайомих і можуть розраховувати виключно на допомогу Комітету. Як поведено цю роботу — вже відомо зі звіту д-ра Галана. Не занедбано нічого і нікого, не пропущено жадної можливості і нагоди, подумано про всіх і про вся. Звичайно, найбільші можливості під цим оглядом існували для фармерів та фармерських робітників, бо власне для тих професій можна було одержати анонімові завірення від американців. Проте, Комітет робив все можливе, щоби не залишити на призволяще теж інших професій, головно науковців, мистців, артистів. І під цим оглядом Комітет може виказатися поважними успіхами, доказом чого може послужити хочби приїзд до цеї країни українських бандуристів, театральної групи Блавацького та інших. Акція почала прибирати щораз ширших та надійніших розмірів, аж доки не заіснували та не виявились деякі факти, що в обставинах можуть поставити під знак запиту всю дальшу переселенчу акцію.

Наші власні та дещо ширші інформації про чималі тіні в переселенчій акції хочемо попередити багатомовними твердженнями, що появилися в балтиморському „Ди Івнінг Сан" з 2-го червня та після одного засідання стейтової Переселенчої Комісії, з участю представника ЗУАДКомітету. В цій статті про „крізу в пляні переселення ДіПі на фарми Меріленду", дослівно пишеться:

„Хірурги, присланні доїти корови; банкові касієри, присланні орати поле і паяльщики, присланні будувати стайні, є деякою несподіванкою, якої мерілендські фармері ніколи не сподівались, підписуючись на стейтову програму для переміщених осіб. Переміщені особи, що просто збирають свої манатки та втікають з фарм, залишаючи збіжжя незібраним а фармерів напризволяще, є дальшими доказами, що програма переселення ще не дійшла до своєї досконалости...

„Мерілендська програма переселення — пишеться дальше в газеті — оминула вчора свою крізу, як щораз більше невдоволення між фармерами заставило губернаторський Комітет для Переселення скитальників відбути своє чотирогодинне засідання.

Десять відсотків „згіркнуло".

„Коротко кажучи, виринула проблема дальшого продовжування або залишення теперішнього пляну імміграції українських переміщених осіб. В засіданні Комісії взяв участь д-р Володимир Галан, екзекутивний директор Злученого Українського Американського Допомогового Комітету у Филаделфії, добровільної агенції, що досі доставила всіх переселених до стейту переміщених осіб. В загальному, згідно з твердженням Вилїєма Ф. Левкайтіса, председника губернаторського Комітету, приблизно десять відсотків на всіх понад 600 переміщених осіб, спроваджених до Меріленду, „згіркнуло". Найгірше, як твердить Мр. Левкайтіс, що тих десять відсотків, наче зіпсуті яблука в бочці, розпорошені по цілому стейті.

Невідповідний добір.

„І так у Фредерік, як запевняє місцева газета „Повст", „фармері цего багатого сільсько-господарського району не мали багато щастя з европейськими скитальниками, присланими тут, щоб допомогти їм в жнивах", додаючи, що „програма була засуджена на невдачу згори, бо добір осіб в Европі не потрапив вирізнити тих, які мають досвід у фармерській роботі".

„Подібне дісться і в повіті Карролл. Ландон С. Бернс, повітовий агент, що належав до тих людей, які започаткували місцеву програму для переселення екитальців, яка опісля охопила цілий стейт, вчора заявив: „Мені дуже жаль, але наскільки я це можу бачити, справи не йдуть так, як ми сподівались". Мр. Бернс заявив, що він говорив на цю тему з агентами інших повітів і всі вони висловили таку саму думку. Відповідаючи на запити на вчорашньому засіданні д-р Галан заявив, що вже на початку цеї програми допускалося, що щонайменше 10 до 15 відсотків з нових імігрантів не відповідатимуть своїм новим призначенням. Д-р Галан вважає, що програма здійснюється так добре, як тільки можна було сподіватися. Він додав, що в деяких випадках самі мерілендські фармері не додержують своїх зобов'язань щодо забезпечення нових імігрантів належними мешканнями та щодо відповідної винагороди за їх працю. З другого боку, д-р Галан погоджується, що ніхто ніколи не дав конкретної дефініції „належних мешкань" та „відповідної платні".

Таємні наради.

„Вчорашнє засідання — стверджує в дальшому „Ди Івнінг Сан" — було закрите для публики на домагання Луїса О'Даннела, представника губернатора Лейна в Комітеті. В пізнішому офіціяльному повідомленні стверджено, що Комітет на цьому засіданні розглянув 18 окремих зажалень, більшість з яких відносилася до нових імігрантів, які залишили своїх спонсорів та пішли до своїх кревняків. В додатку в повідомленні подається рішення Комітету, що „з огляду на невластивий добір і кляснфікацію в Европі, багато з провірених випадків переміщених осіб виявили, що їх неправильно скваліфіковано як фармерів та що вони взагалі не мають кваліфікації як такої". В повідомленні дальше говориться, що д-ра Галана поінформовано, аби він звернув увагу своїм представникам і агентам в Европі, щоби вони не призначували до Меріленду „жадної переміщеної особи, як довго вона не викажеться достовірними фармерськими посвідченнями з Міжнародної Організації для Збігців та американської Комісії для Переміщених Осіб..."

Можливість висилки власного представника.

„Комісія теж обговорювала можливість висилки власного представника до Европи, який на місці пильнував би добору переміщених осіб для Меріленду. Пізніше члени Комісії виявили вдовілля запевненням, що їм дав д-р Галан і Меріленд, як виходило б, продовжуватиме спроваджувати українських скитальників. Проте, голова Комісії, Мр. Левкайтіс, заявив, що Комісія бере під увагу інші агенції, як можливі джерела спроваджування нових імігрантів..."

„Ди Івнінг Сан" в дальшому розглядає загальне положення в стейті під цим оглядом та зі свого боку робить відповідні висновки.

Видвигнення цеї справи в Меріленді не є одиноким і єдиним, тінь якого починає загрозливо падати на цілу українську переселенчу акцію. Про інші випадки і справи — в дальших статтях.

АКАДЕМІЧНА СВОБОДА

Університет стейту Вашингтон, після переведення слідства і суду належними університетськими властями, усунув з учительського збору трьох професорів під замітом, що вони належать до підривних організацій. Справа набрала великого розголосу не тільки в університетських колах, але й серед громадянства, бо тут ідеться про т. зв. „академічну свободу". Серед професорів і студентів у каледжах поширено рух за організування протестів, одначе це припинено, як виявилось, що звільнені професори внесли відклик до Американського Товариства Університетських Професорів. Відклик має бути поладнаний ще цього літа. Одначе не припинилась в університетських колах дискусія над питанням, що це є ота ославлена „академічна свобода". Речник А. Товариства Унів. Професорів зясував цю справу так:

„Ціли й засади свободи, всеодно, конституційної, чи академічної, лежать у тому, щоб підтримувати свободу, тобто свободу думки, дослідів і вислову... Хто вірить у свободу, той розуміє цей очевидний факт. Він теж розуміє, що в засадах свободи міститься право для інших висловлювати погляди, з якими хтось не погоджується, або які хтось вважає немудрими, а навіть небезпечними".

Мабуть для ствердження, наскільки в практиці університети притримуються „цілей і засад академічної свободи" помістив цікаву статтю у Нью Йорк Таймс Бенджамин Файн. Він стверджує, що з новим шкільним півріччям є замітний напрям відправляти з учительських посад у каледжах людей, які мають „ліві" переконання, під замітом, що вони належать до „підривних" груп та організацій. Особливо йде негодування проти учителів, які або самі беруть участь у „холодній війні" проти Злучених Держав, або їй пособляють. До таких осіб зараховують явних комуністів, або таких, які підтримували при виборах на президента Генрія Волеса і його „прогресивну" партію. Таким учителям закидають звичайно „нельояльність" до американського уряду. Між восьми звільненими учителями нема досі ні одного стабілізованого професора, а є тільки тимчасові учителі, які учать за контрактом. Тому, що це тільки брак відновлення контракту, а нема подання причин, чому їх не хочуть тримати, вони не можуть вносити протестів, а Товариство Університетських Професорів не може робити слідства. Одначе серед інтересованих кол проявляється побоювання, що усування „лівих" учителів може прибрати ширші розміри і нанести справжню шкоду теперішній академічній свободі.

Бенджамин Файн зібрав голоси різних визначних людей з приводу звільнення професорів університету Вашингтон, щоб так насвітлити, яка є реакція на оцей перший „замах" на академічну свободу". З наведених голосів показується, що нема одного певного мірила, для осуду цієї справи. Назагал провідні американські виховники погоджуються в одному, а це, що мусять існувати якісь границі, поза які академічна свобода не може посягати. Такою границею є між ін. поширювання підривних доктрин між студентами під заслоною академічної свободи, так напр. багато виховників прийшли до висновку, що учитель, який належить до підривної комуністичної партії, вже тимсамим робить себе неспосібним кандидатом на професора.

Речником такого протикомуністичного напрямку є д-р Едмунд Е. Дей, президент університету Корнел, у стейті Ню Йорк. Він виходить з такого становища: „Учительський збір кожного каледжу або університету повинен складатися з вільних, чесних, компетентних, допитливих умів, які змагають до вишукання й розповсюдження правди. Ум члена комуністичної партії є поневолений партійною дисципліною. Тому він не може підносити претенсій, що він є свобідний і чесний. Ясне, що він не є кваліфікований стати членом учительського збору в установі для вищого навчання серед такого свободолюбного громадянства, яким є наше громадянство.

Посередне становище займає д-р Клеренс Е. Декер, президент університету Канзас Сіті. Він каже, що звільнення з посад учителів комуністів не буде нарушенням академічної свободи, одначе усування всяких „лівих" учителів буде становити, таке нарушення.

Протилежне становище зайняв Роберт М. Гатчинс, канцлер університету Шікаго, який каже таке: „Відмовлення кваліфікації учителям за саму їх приналежність до якоїсь політичної партії, є само собою атакою на академічну свободу".

Ця дискусія на тему академічної свободи йде дальше. Важливим аргументом у цій справі буде рішення Американського Товариства Університетських Професорів. Усі погоджуються, що дотеперішня безмежна академічна свобода мусить бути точніше означена. Коли тепер обмежується навіть суверенність держав, то не диво, що піднімаються голоси певного обмеження теж і академічної свободи ради забезпеки самих ідеалів свободи.

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОВДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

47)

ГРЕКИ

Попандопуло жив і священникував на Кубані в станиці К., а його племінниця, дочка рідного брата, жила у Салоніках, куди виїхала зі своїм покійним батьком, ще десь перед перцою світовою війною.

Хоч і з перервами, але вони листувалися і сердечно підтримували між собою „контакт крови". Піп Попандопуло ідейно залишався на своїх православно-церковних позиціях і до самого Сталінського голоду продовжував вести свою традиційну роботу грецького попа. Своєчасно відправляв церковні служби, хрестив, вінчав, хоронив, сповідав і навіщав хворих. Любив пограти в преферанса, частенько заглядав у баклажку з вином і хронічно курив, так курив, що від нього несло табачищем, як казали станичане, за п'ять кілометрів. Ні революцією, ні контрреволюцією він не цікавився, всякої політики боявся як вогню, і „невтралітет" свій зумів утримати на протязі всього часу, починаючи Деникинщиною й кінчаючи колективізацією.

Хоч ГПУ й мало його на увазі, як „служителя культа", себто ворога большевизму, але розцінювало Попандопуло, як „контрреволюціонера 3 категорії", якого можна було залишати на волі до того часу, коли прийдеться „хлопнути дверима". Він це добре знав через свого дяка, який під великою клятвою розповів попові, що ГПУ наказало йому стежити за попом „від вівтаря й до ліжка". Дяк був сексотом, але одночасно жалів Попандопуло і вважав за потрібне попередити свого патрона про цей наказ.

І от, коли на Кубані почалось „головокруженіє", не тільки від успіхів колективізації, але й від сталінського голоду, племінниця з Салоніки, начитавшись про нього „буржуазної" та „капіталістичної" літератури, взяла та й написала дядькові листа. В ньому вона запитувала його, чи правду пишуть тутешні газети, що на Кубані та північному Кавказі такий страшний голод, що люди людей їдять? І одночасно з цим по всій Греції по самим дешевим цінам продаються совєтські продукти: м'ясо, бита птиця, яйця, сало, риба, білий хліб, молочні вироби... Не може бути, щоб совєтська влада морила своїх людей голодом, а за кордон викидала по демпінговим цінам таку велику кількість харчових продуктів? Я вірю вам, дядя, як священникові, що ви напишете мені Божу правду про дійсний стан Кубані, закінчуючи свого листа, умоляла племінниця, щоб ми тут, у Салоніках могли спокійно спать і не турбуватися за вашу долю та долю „свободних громадян Совєтського Союзу".

Уповноважений ГПУ на К-й район т. Д. вдруге прочитав цього листа й передаючи його своїому помішникові, коротко наказав: „снять копію й подшіть к „делу" Попандопуло, а письмо передать ему через дяка. Следить за ответом попа й доложить мне".

Наступного дня піп Попандопуло читав листа від племінниці й тихесенько гомонів до матушки:

„Ну й дурна наша небога. Який же дідько напише їй Божу правду? Я їй напишу Божу „неправду" про большевицьку „правду". Хай читає й розуміє. Напишу їй, що живемо дуже добре, не знаємо ніякого голоду, після чого поставлю багато крапок. Зрозуміє — добре, не зрозуміє — нам безпечніше буде"...

І так написав.

Лист Попандопуло з пошти попав до ГПУ, де зняли з нього копію, уважно перечитали, не звернувши уваги на крапки після слова „голоду", похвалили попа за „мракобєсную хітрость" і повернули назад до пошти.

Через деякий час у Салоніках племінниця Попандопуло показувала всім цього листа й страшенно кляла „буржуазну" пресу за брехню та наклепи на совєтську владу. Кому можна більше вірити — рідному дядькові священникові, який має під 70 років і живе в самому серці Кубані — ст. К-й, чи якимось там агенствам та кореспондентам, котрі і в сні не бачили тієї Кубані?! Та хіба ж може священник писати неправду та й ще до своєї племінниці? Ні, брешуть газети та капіталісти, обливають помиями Совєтський Союз!... І симпатії до большевиків ще більше поширилися серед міщанського та пролетарського населення Салонік. Ім'ям священника ГПУ робило своє діло, розносячи ідеї комунізму по Балканах.

А в цей час вище згаданий дяк доносив у ГПУ на свого патрона, що матушка хвалилась його дячисі, як хитро отець Василь відповів своїй небозі та й ще після слова „голоду" поставив багато крапок, що мов, догадуйся, небого, де правда знаходиться.

Через місяць із Салонік знов прийшов лист до Попандопуло, переповнений віватами Совєтському Союзові, большевизму та його вождям? І теж, після кожного славословія стояло багато знаків виґуку та крапок.

На підставі доносу дяка, ГПУ звернуло увагу на ці крапки, як на умовні знаки й цей лист підшито до „діла" Попандопуло. На цьому листування Салонік із Кубанню обірвалося. Племінниця Попандопуло сіяла в Греції зер-

(Продовження на стор. 4-тій).

Вол. Дубняк.

Театр-студія реж. Й. Гірняка

ПОЧНЕ ПРАЦЮ В НЮ ЙОРКУ.

Коли десь чуєш ім'я режисера Йосипа Гірняка, зразу перед очима повстає молодий повний ентузіязму колектив студентів артистів разом з своїми хоч сивоволосими вже, але з молодечим запалом в душі вчителями режисерами Й. Гірняком і його дружиною Олімпією Добровольською.

Багато не уявляють собі й не можуть зрозуміти наскільки дорогий для української справи цей колектив.

Для нас бувших підрадянських — антибольшевиків, такі люди як Гірняк і Добровольська, поруч інших імен як письменник Ів. Багряний, журналісти Підгайний С., Дивнич Ю., капеля бандуристів з славним її керівником композитором Китастим і багатьма іншими, є найдорожче з того усього, що взагалі може бути дроогим в людини.

Це є ті одиниці з великих тисячних леґіонів, яким вдалось вирватись із поневоленої лось вирватись із поневоленої України, щоб сказати світові про те горе, яке впало на наш український народ і інші поневолені большевизмом народи і яке може впасти на світ, якщо він буде байдужим, таким, як він є і якщо він не схаменеться.

Йосип Гірняк і Олімпія Добровольська це славні режисери незабутнього і дорогого нашого Харкова, це чудом Божим врятовані одиниці з тих українських харківських артистів, що всі безслідно загинули на Соловках Це любимці Харкова, пізніше такі популярні в скитальських таборах Европи.

Об'єднуючи оту вчорашню „комсомольську" молодь, вони на вільній землі разом з нею ідуть тим шляхом, яким ішли автор „Малахія" драматург Куліш, режісер і основник „Березіля" Лесь Курбас, яким ішла Харківська Україна, так безжалісно зруйнована і терористично розбита сталінською зграєю політичних злочинців.

Трьохрічний шлях, повний наполегливої праці Студії, ввійшов в українську історію як одна світла сторінка.

Тепер, опинившись на вільній американській землі, режисера Й. Гірняк і О. Добровольська не забудуть своєї великої місії, а зроблять ще більше, як зробили до цього часу, використовуючи всі можливості, тимбільше, що до Америки їде, а вже багато й приїхало ,молоді, яка бажає працювати з театром-студією, як рівнож є чимало місцевої українсько-американської молоді, яка виявляє великий інтерес до українського театру.

Як довідуємось Театр-Студія незадовго почне свою працю в Ню Йорку, де перебуває тепер Й. Гірняк і де є чимало новоприбувшої української молоді.

Серед кандидатів на майбутніх студійців бачимо молодого надзвичайно талановитого драматурга Миколу Понеділка, автора драм про совєтське життя „Лейтенант Флась" і „Знедолені". Переклади М. Понеділка західно-европейських драматургів на українську мову в останній час заповняли репертуари театру-студії і театру-ансамблю В. Блавацького. М. Понеділок працює в Ню Йорку. З приємністю можна відзначити, що його драмою „Лейтенант Флась" зацікавився один з нюйорських театрів і взяв її для перекладу на англійську мову.

В дорозі до Ню Йорку знаходиться молодий артист, бувший студент мюнхенської консерваторії О. Кириченко, який їде для праці в студії. Ближчими днями чекають приїзду молодої театральної зірки б. учениці Театру-Студії Тамари Возняківни та бувшого студента Р. Змія.

В Меріленді на фармі працює Йоанна Гірняк, також б. студентка, яка повернеться знову до студії.

З Клівленд, Огайо приїде до Ню Йорку відома новоприбувша молода співачка Віра Лубник. В близьких зв'язках і в допомозі студії є артист Колосів, перебуваючий в Ню Йорку вже довші місяці.

Віримо, що незадовго на нюйорських сценах залунають такі відомі і дорогі нам голоси реж. Гірняка і Добровольської, а українська громадськість Ню Йорку, а згодом і цілої Америки, побачить високо-мистецьку працю цих світочів українського театру.

Про новий репертуар ще невідомо нічого, але догадуються, що поруч відомих ще з Німеччини творів студії як „Мати і я", „Гайдамаки", „Зайві люди" піде багато того, що було в пляні, але з різних причин не було поставлене раніш.

Особилво поважним, як з боку глядачів, так і самої студії, є „Поетична Соната", над якою, очевидно, почне працю Студія. Студія на перших кроках має великі труднощі в справі організації, але має ще більші перспективи, що власне й додає всім енергії до праці До нюйорської українької громади, до української громадськости Америки та до цих величезних можливостей і перспектив треба було саме Гірняка і Добровольської.

Другим величезним здобутком української громадськости в Америці є Капеля Бандуристів, але про це пізніше.

З приємністю можемо сказати, що скоро українці Америки почують гомін України, сьогоднішньої України, тої, яка бореться з большевизмом над Дніпром, в шахтах Донбасу, на колгоспних ланах і при робітничих станках.

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ І СПІВВЛАСНИКОМ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНОВОГО МАЄТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Свято Героїв.

Увесь американський нарід щорічно віддає пошану своїм поляглим за вітчину героям. По останній війні значно збільшилось число свіжих могил і коли наспів цьогорічний „Меморіял Дей", нарід Америки відчув патріотичний обовязок і у великій жалобі склонив свої голови, вшановуючи своїх героїв, що поклали життя за найвищий народній ідеал, який зветься „Свобода".

Дітройт теж велично просвяткував День Героїв. Тисячні маси народу вирушили перед Ситі Гол, де відбувався церемоніял святкування, який обернувся в імпозантну патріотинчу маніфестацію. Греміли гарматні сальви в честь героїв а непроглядні військові кадри ветеранів війни машерували в найкращому порядку при звуках орхестр. Маяли сотки прапорів; з вікон високих будинків глядачі скидали звої білої ленти, яку вітер розвівав наче спомин, а понад морем людських голів гуділи цілі скадрони сріблистих сталевих птиць. Та враз утихло все. Це нарід Америки слухав промов, які торкали смутком серця народніх мас і тихо канули на могили тих, що в боротьбі за людські права спочили вічним сном...

А в тихому українському кутку, день перед тим, зібралась українська патріотинча громада до Українського Народного Дому на Свято Українських Героїв, яке влаштувала місцева Філія Українського Конгресового Комітету. Простора й світла адвдиторія Народного Дому заповнилась „новими" обличчями, а поміж присутніми бігала неспокійна думка: „А деж наші тубильці?" І справді, подавляюча більшість присутніх це були нові українці, з европейської скитальщини. А думка все настирливо питала, „хіба ж наші герої клали свої буйні голови тільки за цих, нових?

Та думки скоро розбігались, коли розкрилась тяжка занавіса, а перед глядачами явився загально шанований і заслужений Український Національний Хор „Думка" під батутою свого довголітнього керівника Івана Атаманця. Хор проспівав у пошану Америки „Стар Спенглед Беннер" а по цім, короткою та патріотичною промовою відркив свято голова Філії УКК, Микола Шустакевич. По вступному слові голови, хор „Думка" відспівав „Кантату" (Страшний Суд) Демуцького. Композиція це доволі трудна і безперечно замітний був великий вклад праці хору і дирігента, бо Кантата вийшла маєстатично. Дальше хор співав ліричний твір Гайворонського „Шумить Гуде Дібровонька" і з відповідною бадьорістю „Ой На Горі Там Женці Жнуть" — Кошиця.

Святочний реферат виголосив проф. Іван Кузич. Це була широко й глибоко опрацьована, такби мовити, історична довідка, в якій бесідник переказав позитивні й негативні сторони визвольної боротьби українського народу за останніх триста років. Було б дуже пожаданим використати цей багатий змістом і порівнанням матеріял в українській пресі для широких кол нашого громадянства.

Перший раз громада Дітройту мала приємність вітати на цьому святі „нового" музика-композитора проф. Василя Витвицького, якого представив голова Філії УКК. Проф. Витвицький є широко знаний в европейських українських колах як знаменитий музиколог. Тим разом виступив він як акомпаніятор для нашої солістки, пані Доні Стефанії Демрей. Віримо, що солістка чулась дуже щасливою, маючи таку фортепіяному піддержку. Пані Демрей співала і в пісні молилась. Тим разом співала нові пісні, а це: „Нема Мені Порадоньки", арію з опери „Купало" Вахнянина, а другий її сольо-спів була нова, з теперішніх часів пісня „Карпатські Січовики". Це, кажуть, найбільш популярна пісня про Карпатську Україну. Слова до цієї пісні написав Я. Славутич, а музику зложив Григорій Китастий; керівник славної Капелі Бандуристів, яка осіла в нашім Дітройті. Обі пісні вийшли дуже добре і солістка збірала гучні признання від вдячної публики.

По короткій перерві, другу половину програми започаткувала, як представниця Товариства Самопоміч, вельми симпатична пані Ірина Захарків і вдячним голосом продеклямувала коротку поему з часів визвольної боротьби Січовиків „Дванадцять Борців", Б. Лепкого.

Тому, що Свято Героїв було получене з десять-річчям зриву Карпатської України, з відповідною промовою виступив п. Юліян Ревай, колишній премієр-міністр Карпатської України, якого присутні довго та оваційно вітали. Шановний промовець говорив про державні змагання тодішного уряду Карпатської України, про труднощі, з якими довелось організувати оборону молоденької республики та про збройні напади на неї зо сторони Польщі і Мадярщини. Згадав про ентузіязм своїх спів-працівників в уряді, готовість до чину Січових Стрільців і сердечну прихильність та щирість українського населення Закарпаття. Говорив про історичну постать Батька Волошина і в його незабутню память взивав українців стояти непохитно у дальшій боротьбі за незалежну Українську Державу.

На закінчення свята був ще один виступ хору „Думка", який проспівав знову три пісні а саме, „За Україну" Гайворонського, „Трембіта" Гайворонського в обрібці самого дирігента і „Там за тихим за Дунаєм" із Запорожця, з яскравим сольом панни Верони Мозоли.

В цій групі драматично визначалась Трембіта зі сольом пані Ольги Совяк, яка на тлі хорового мурмуранда передає глибоко зворушливі слова і провідну мелодію цієї пісні, а вкінці рівними тонами наслідує сумний голос трембіти і вводить цілу авдиторію у стан німої розпуки над несповненою ідеєю, за яку пролито стільки крови і за яку Галицька земля трупом вкрилась. Ця пісня, це розпучливий біль душі нашого народу за несповнені народні стремління. Здається, що Трембіта це найкращий твір в репертуарі хору „Думка". Приємно згадати факт, що тим разом між співаками „Думки" ми бачили теж дружину дирігента, паню Наталію Атаманець, яка на якийсь час була змушена відсунутись від співацької карієри через недугу. Пані Наталія це довголітня піонірка хору „Думка" й невідступна помічниця свого мужа на полі хорової праці, яка силою і красою свого голосу давала кольосальні підвалини „Думці". На пробах а часом в концертових виступах помагає в дирігентурі теж пані Олеся Рихлівська-Вайт, а фортепіяновий супровід дала „Думці" тим разом пані Віра Яр-Гарман.

Святочну програму завершив короткими словами секретар Філії УКК, Пилип Сотник, а хор „Думка" на честь України відспівав національний гимн.

...Не греміли сальви гарматніх стрілен на честь українських героїв, не грали орхестри, не машерували походом військові кадри, не сипались з вікон звої білої ленти, а тільки на спомин нашим поляглим героям стояли маєстатично два прапори, американський і український, немов на сторожі волі України. Звідсіля, з вільної і благословенної американської землі, линув тихий, тужливий голос трембіти через широке море і падав жемчугами на самітні могили тих, що там на Україні полягли в нерівній боротьбі за її волю.

Юлія М. Шустакевич.

ЕМБРІДЖ, ПА.

Дещо з праці відділу 161 УНСоюзу.

Думаємо, що зацікавить членів УНСоюзу праця і жертвенність Бр. св. Василія Великого, 161 відділу УНСоюзу.

Цей відділ є власником гарного мурованого двоповерховного будинку, що міститься в середині нашого місточка, при Ґленвуд і 6-а вулиця, близько української католицької церкви.

На другім поверсі є вісім мешкальних кімнат, а на першім є саля на збори і на братські імпрези. Побіч салі є клюб, до котрого у вільних хвилях сходяться члени.

Хоч будинок недавно набуто і поправлено, то довгу ніякого вже нема й робляться приготування до спалення морґеджу. При відділі існує спортова дружина, що складається з молодих членів нашого відділу, яка в спортових змаганнях виходить переможцем.

Квоту, призначену нашому відділови, себто дістати 18 нових членів, намагаємось виповнити. Досі вписано 7 нових членів. Як говорить наш молодий, тут роджений фінансовий секретар Андрій Дзюма, квоту, призначену для нашого відділу, до кінця року не тільки виконаємо, але ще її подвоїмо. Є він секретарем вже сім років, і хоч у нашому місточку є ще два відділи УНСоюзу, як також є і відділи інших українських організацій, то впродовж того часу наш відділ збільшився на 99 нових членів. Це сталось завдяки праці нашого секретаря Андрія Дзюми. В тому часі суспендовано 6 членів, померло 9 членів, видано переступні листи 6-тьом членам, а 2 члени відійшли зі зворотом в готівці.

На 212 членів, що є у відділі, 138 членів є тут роджені. Це доказ, що розбудовуємо УНСоюз і наш відділ новими і молодими членами. Між старшими і молодими членами панує повна згода і любов, нема сварок і не доходить до ніяких порозумінь. Держимось пословиці, що згода будує, незгода руйнує.

В часі війни наш відділ причинявся до знищення ворогів нашої прибраної батьківщини і демократії, купуючи воєнні бонди за 6 тисяч долярів, а молоді члени нашого відділу були в рядах американської армії, і воювали по всіх частинах світу.

Не забуває наш відділ і за українських збігців, що опинились на чужих землях. На місячних зборах 14 травня В. Ясецький, бувший учасник визвольних змагань з першої світової війни, представив положення українських скитальців, зокрема тих, що старші віком і немічні й не можуть нікуда відїхати. Члени вислухали гарячого зазиву і ухвалили осигнувати з братської каси 50 долярів, на допомогу українським скитальцям.

Недавно переведено між членами збірку для української студіюючої молоді в Европі, і збірка принесла $28. В останній кампанії пресового фонду „Свободи", теж уже більше членів нашого відділу дали поміч „Свободі".

Ці факти, а особливо наше відношення до скитальців, повинні бути заохотою для новоприбулих зі скитальщини, ставати в ряди УНСоюзу і нашого відділу. Кожний бачить, що УНСоюз стоїть на сильних підвалинах і є найстаршою та солідною українською організацією, що дбає не тільки за своїх членів, але теж і за загальне добро та жертвує поважні суми на різні народні потреби. Також годі скитальцям оправдуватись тим, що в Европі настануть зміни тай буде можна скоро вертатись на рідні землі та що тому обезпечення непотрібне. Це не є розумне поступування хочби тому, що ніхто не знає, що його завтра чекає. Давно укр. іміграція до Америки прибувала тільки на короткий побут і в зарібкових цілях та була неписьменна, а навіть не знала свого національного „я", так як ми це тепер розуміємо. Проте закладала різнородні організації, будувала церкви і розбудовувала українське життя в Америці. Чи ж інакше мала б поступати теперішня іміграція? Тому всі, що прибуваєте до нас з Европи, зараз ставайте в члени нашого відділу і УНСоюзу.

Змін в Европі ми всі бажаємо і то таких, щоб вийшли на користь українському народові, але це інша справа.

Йосиф Литвин.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Завваги з приводу вистави „Домаха". в Ню Йорку.

Не належить воно до приємних речей, писати критичні завваги з приводу якоїсь української імпрези. До критики ставиться наш загал досить неприхильно, мовляв, критикувати легко, але зробити щось далеко важче. Та так воно не є. Завдання критики не в тім, щоби комусь дошкулити. Здорова критика виказує недомагання в даному чині на те, щоби їх усунути, на те, щоби цей чин був виконаний наступним разом краще, ліпше. І тільки так можливий є всякий поступ, та всяке прямування до кращого, до досконального.

Тією засадою керуюся і я, коли пишу декілька завваг про театральну виставу драми Л. Коваленка п. н. „Домаха", в Ню Йорку, в дні 21 травня ц. р. Драматичним Гуртком товариства нових іміґрантів „Самопоміч", відділ у Филаделфії.

Декілька завваг про побудову драми. Коротке окреслення ідеї драми на афішах говорить, що це малюнок трагічної долі українського селянства під совєтами. І так воно й є. Зміст трьох перших дій це і є отта трагедія, яку приносить совєтська влада для українського селянства. Напад узброєних чекістів нічною порою на його хату, та схоплення сина, що гине десь у смертдючих льохах чрезвичайки. Арештування і вивіз господаря на примусові роботи, на Сибір. І врешті вершок трагедії,

(Докінчення на стор. 4-тій).

ЩО ЦЕ? БОҐАРТ? НІКОЛИ!—Ні, це таки Гомфрей Боґарт, той самий, шо почуває себе між ґенґстерами як к себе в дома ім ає завжди око на свою пістолю. Та це так тільки на сцені, але в хаті — міняє пелюшки свому малому синові! От тобі „тоф ґай"!

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА
EAST CHESTER, PA.
—: скликає :—
ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
місцевих українських громадян,
що відбудуться
В СУБОТУ, 11. ЧЕРВНЯ,
в годині 7:30 вечора
в домі Української Громади,
під ч. 701 Green St.
Предметом нарад — справа допомоги укр. скитальцям в Зах. Европі.

УВАГА! — НЮАРК І ОКОЛИЦЯ!
ЗАХОДАМИ СЕСТРИЦТВА ПОКРОВА ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ при УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ ГОСП. ВОЗНЕСЕННЯ В НЮАРКУ, Н. ДЖ.
—: влаштовується :—
„ДЕНЬ МАТЕРІ Й БАТЬКА"
В НЕДІЛЮ, 12-го ЧЕРВНЯ (June 12) 1949
В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ, 675 So. 19th St., NEWARK, N. J.
Вступ за добровільними датками!
Початок у 5. год. пополудні.
Програму імпрези, що складатиметься з пісень, танків, гагілок, деклямацій та сценічних образків, виконають шкільні діти під проводом о. пароха Дмитра Савки й дяко-вчителя п. Осипа Букати. Святочне слово виголосить до Батьків і Матерей предсідниця Сестрицтва п-ні Антонія Юрів. По імпрезі відбудеться БЕНКЕТ для Матерей, Батьків і Шкільної Дітвори. Тому проситься всіх парафіян взяти якнайчисленнішу участь у Святі, щоби заохотити Шкільну Дітвору до дальшої праці! За приємну забаву в родинньому кружку ручить
Комітет Сестрицтва.

„БЕЗХАТНИЙ" НОВА КНИЖКА
Написав — О. ЛУГОВИЙ.
Повість з життя українців у Канаді в двох частинах.
Нагороджена на Літерат. Конкурсі Укр. Народ Союзу Зл. Держав в 1945 році.
200 СТОРІН ДРУКУ. —::— ЦІНА $2.00
Замовлення слати до:
"SVOBODA"
Svoboda, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ
ПРОВІДНИК або САМОУК
для вивчення читати, писати і говорити по англійськи з вимовою без помочі учителя.
Ціна $1.50.
Замовлення враз з належитістю слати до:
SVOBODA
81-83 Grand Street (P. O. Box 346) Jersey City 3, N. J.

О. ГЕЦ.

ШКІЦИ З БРАЗИЛІЇ

(ILHA DAS FLORES — ОСТРІВ КВІТІВ)

12)

Є також особливе племя мурахів, так званих „санітетів", котрі приносять дуже велику користь. Обравши на стало собі якусь місцевість, ці мурашки переходять з дому до дому, з оселі до оселі, нищачи блощиць, прусаків, міль та всяку іншу нечисть. Вони йдуть мільйоновими лавами, проникаючи не тільки в смітники, але також і в будинки, вкриваючи суцільними лавами всі предмети, а, знищивши все в одній оселі, переходять до іншої. Скінчивши „чистку" цілої околиці, вони починають повторний обхід. Ці мурахи роблять величезну прислугу людям, бо за кілька годин перебування в мешканні вони проводять таку радикальну дезінфекцію, яка є неможливою навіть при найбільшому прикладенню людських зусиль.

Помимо цих дивних видів бішів, існує в Бразилії також багато представників різної цікавої фльори.

В тепліших околицях на кавових плянтаціях росте звичайна ніби на вигляд трава, насіння котрої, зване „карапіші", має при собі колючки такої мудрої будови, що, попавши в тіло, самособою рухається в глибину. Витягнути такий остюк є дуже тяжко, а тому найчастіше буває так, що він заглиблюється аж до кости і викликає дуже прикрий боляк, котрий рідко обходиться без операційного втручання. Поростаючи густо поміж корчами кави, ця трава дуже утруднює працю робітників і приносить численні випадки згаданих довших чи коротших каліцтв.

Але ще цікавіше є отрутне дерево, зване „пау де бугре" (патик бугрів). Де-які люди не реагують на нього зовсім, де-які реагують тільки від безпосереднього дотику, але на інших воно впливає навіть з близької віддалі. Очевидно, „пау де бугре" виділює з себе якийсь порох, котрий, впавши на шкіру людини, викликає страшний вид шкірної недуги, подібний до лишая, тільки з великим опухом. Така хвороба може тривати часом навіть роками, бо медицина не має ще певного ліку проти „пау де бугре". Місцеві знахорі впевняють, що цю хворобу треба лікувати так: насамперед піти до „пау де бугре", вклонитися йому до землі і виректи певну перепрошаючу формулу, потім зірвати три листочки, зварити їх і пити по три рази на день. Беручи під сумнів поклони і заклинання, можна одначе повірити, що пиття настою листя дійсною може мати певне лікувальне значення, але чи насправді воно так є — також невідомо.

Клімат.

Назагал европейці уявляють собі Бразилію, як країну неймовірної спеки та тропічних злив. Насправді ж це не відповідає дійсности, у всякому разі є хибним поняттям у пристосованні до південної частини Бразилії. Якщо схарактеризувати клімат цих околиць загально, то його можна назвати дуже химерним і дуже нерівномірним. Зими тут вправді нема, є також і великі спеки, але всеж таки це не є клімат тропічний. Ночі зимові тут досить холодні, навіть з приморозками, але безхмарні зимові дні бувають не тільки теплими, а навіть горячими. Зновуж в літі задушлива спека може за півгодини змінитися в пронизуючий холод. Околиці положені від себе на кілька десятків кільометрів можуть мати цілком інакше підсоння, в залежности від того, на якій височині вони лежать. Наприклад у високо положених околицях штату Мінас Жераіс, що знаходиться далеко на північ від Ріо де Жанейро нема таких спек, як є в деяких місцевостях Парани чи Санта Катаріни. І в той час, коли в столиці Парани — Куритибі стоять хмарні холодні дні з температурою 3-4 степені тепла, в портових містах на віддалі пари сотень кільометрів стоїть тепла погода, і люди купаються в морі.

(Закінчення буде.)

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

(Докінчення зі стор. 3-тої).

основне „розкуркулення" у сього господарського дорібку владою та „добрими" сусідами. До того всего доливає гірку кроплину ще й рідна дочка, що в цей трагічний момент покидає маму та виходить замуж за ледащицю наймита, тепер советського доносчика та кандидата в члени партії.

Трагедію закінчує глибоко зворушлива картина пращання Домахи з рідною хатою. На нашу скромну думку тут можна було дати точку. Глядачі були би вийшли з глубоким і незамазаним почуттям. Та авторці присвічувала ще друга ідея, незнищеної, невмирущої життєвої сили українського народу, що навіть у найгірших злиднях не ламається, а відроджується до нового життя. Ту ідею вбрала авторка в слова пісоньки: „А нашому роду нема переводу", та намагається змалювати її в четвертій, останній дії драми.

На жаль побудова тієї дії така, що замазує враження, винесені з трьох перших дій. От сценка з дівчатком коло землянки. Розмова Домахи з дівчинкою крутиться коло того, що Максим десь на засланні, на Сибірі, та що треба йому послати дещо харчів. Ціла та сценка, дуже слабо повязана з акцією, не вносить у неї нічого нового. Вона зовсім зайва і має враження, що авторка ввела її тому, щоби якось продовжити дію. Так само немає жадного впливу на акцію поява міліціонера Свирида, ні Потапа, та їх бійка. Одинока сцена, повязана логічно з цілістю драми, то поява доньки Ольги з дитиною, та слова Домахи: „Я його (дитину) виховаю. Він уже буде знати, що то советська власть, а що Україна". Це що до самої побудови дії. Поза тим оті білі бублички і сухарики і самогонка на тлі нужденної землянки, та ще й пісонька Домахи на підлитку якось несмачно вражають глядача.

І про гру виконавців треба також дещо сказати. В трьох перших діях ішла вона досить жваво. Видно було, що виконавці здебільша опанували свої ролі. Натомість четверта дія і під зглядом виконання відставала від попередніх. Виконавці не знали роль, так, що й суфлер не міг тому зарадити. Мляві діялоги з довгими перервами розтягали дію в безконечність і навівали нудьбу. Це в загальному. В подрібному гра виконавців назагал якась млява, без життєвої верви, виведені типи досить невиразні. Залицяння Потапа і Ольги якась неясна біганина поза куліси. Большевицькі міліціонери надто пансковаті, надто делікатні в рухах. Максим щось дуже затурканий, як на газду. Додатне враження зробив енергічний Микола, та Потап, коли вже вліз у шкіру партійця, і мала Христинка. Поза тим ціла гра спочивала на голові п. С. Гарасимович, що направду жила життям Домахи і в пращальній сцені зуміла витиснути сльози з очей глядачів.

До режісера маємо претенсії ще що до вимови слів. Не вільно на сцені уживати неправильних наголосів, як напр. „хазяін". І ще претенсії що до одягів. Хоч то і був час непу, то все-таки в таких одягах селяни в полі не працювали: в глянсованих чоботях, в новісіньких, свіжо прасованих штанах - галіфе, в новісіньких спідницях, корсетах, хустках та сорочках. Такий одяг добрий на вечерницях, а не в робочий день, коли люди вертаються з поля, з тяжкої роботи. До інспіціента маємо рівнож претенсії. Нутро української, селянської хати з американськими табуретами. Ікона не на своїому місці. Цебричок, в якому Ольга пере якесь плаття, а відтак помиває ложки в тій самій воді. Американський цукор в орігінальнім опакованні „Доміно Сюгар". Це все не робить доброго враження.

Може хтось сказати, що виставу давали аматори і тому не можна ставити до них таких вимог, як до професійного театру Так воно не є. Навіть як виставу дає аматорський гурток у сільській читальні, то й вона мусить бути на певному рівні. Тимбільші вимоги мусимо ставити до аматорського гуртка інтелігентів, що дає виставу для широкої публики. Того роду виставу дається з мотивів ідеологічних. Маючи на увазі великий виховний вплив сцени на глядача, мусимо доложити всіх з'усиль, мусимо викресати зі себе всю енергію, щоби нашим чином глядача виховувати і піднімати в гору.

Микола Кокольський.

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

(Продовження зі стор. 2-гої).

на большевизму, а її дядько в станиці К-й дожидав свої останні місяці на волі. Через півроку його „діло" було переведене до 2 категорії, опрацьовано і „пущено в ход".

Попандопуло був заарештований і з 5 роками направлений в Сіблаг на „перевихо-вання" по 58 ст.

Попадя з горя захворіла й через три місяці після цього померла.

Дяк-сексот через місцеву газету одрікся від Бога й був переведений на роботу в „Заготзерно" рахівником.

Осиротілий храм закрили, а через пару місяців перетворили його на якесь комсомольське збіговище.

Салоніки прислали ще одного листа на ім'я попа Попандопуло, але читали його вже лише уповноважений на К-й район товарищ Д. та його помічник.

(Дальше буде).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Тов. Мир, від. 324, відбудуться в суботу, 11. червня, в год. 8. ввечір. Просимо всіх членів прийти на означений час. — Г. Бучко, секр.

ПОДЯКА.

Вельмишановним панству: Теклі й Данкові Горбач із Irvington, N. J., за вможливлення жені виїзду за океан та гостинне прийняття після мойого прибуття, складаю оцим щиру подяку.

Роман Набережний.

ПОШУКУВАННЯ

МИХАЙЛ ПИНЧАК, новоприбувший скиталець, пошукую свого стрия **НИКОЛАЯ ПИНЧАКА** в Америці, зі села Чистогореба, пов. Сянік. Писати на адресу:

MICHAEL PINCHAK
119 Perrine St., Auburn, N. Y.

Скиталець у Німеччині ВОЛОДИМИР МАЛАНЧУК з Полісся, Вяла-Подляска, пошукує свого стрийка **АЛЕКСАНДРА МАЛАНЧУК.** Перед війною працював у Ню Йорку, а має дочку тут Наталію. Хто знає про него, або він сам, хай подасть свою адресу до:

WASYL SAYUK,
159 W. 16 St., Northampton, Pa.

ПРАЦЯ

ФАРМЕР ПОТРІБНИЙ.

Чоловік середніх літ з жінкою і дітьми — передовсім "DP", що вже мешкає в Злучених Державах і хотів би ціле своє життя працювати на фармі — може заголоситись на поникчу адресу:

SVOBODA
83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ЛІТНИСЬКА—ВАКАЦІЇ.

ХТО ХОЧЕ ПРОВЕСТИ ЛІТНІ ВАКАЦІЇ

коло Саратога, на здоровім повітрю, то прошу приїхати до нас на фарму. Адрес:

PAULINE THATCHER,
R. F. D. 1, Stillwater, N. Y.
Tel.: Saratoga 481.m.3.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

SHOEREPAIRING BUSINESS FOR SALE

Complete equipment and stock at a very low price, Centrally located in business district. Owner retiring. Apply:

222 DELAWARE AVENUE,
PALMERTON, PA.

АДВОКАТ
WILLIAM KUZMA
806 South 16th St.,
Newark, N. J.
Phone: ESsex 2-6636

POLO
RECORD Corp.
200 FERRY STREET,
NEWARK 5, N. J.
Tel. Mitchell 2-3759
ПРЕДЛАДАЄ НОВІ РЕКОРДИ
СНІГУРА

JOSEPH SNIHUR
"THE POLKA KING"
AND HIS ORCHESTRA
109 A-HAPPY POLKA
B-MOONLIGHT POLKA
110 A-GOLDEN BELLS POLKA
B-RADIO POLKA

Ціна 75¢ за Рекорд з додатком податку.

Питайте за найновішими рекордами Снігура у Вашім музичнім склепі.

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як ____ $150
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer.
137 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

Comfortable air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
Essex 5-5555
OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

МАШИНКИ Перероблені ДО **ПИСАННЯ**

англійські, ціна $21.00. Маємо також нові і перероблені українські машинки. Рахункові машини. Офісові прибори.
ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY,
119 W. 23rd St. (6—7 Ave.)
New York, N. Y.
Phone: CHelsea 3-8088

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
Tel. ORchard 4-2568.
BRANCH OFFICE & CHAPPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 155 St.)
Bronx, N. Y.
Tel. MElrose 5-6577

ВОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 28. травня 1949 р. померла в 57. році життя

МАРІЯ ТКАЧ,

членица Бр. св. Арх. Михаіла, від. 476 У. Н. Союзу в Гудсон, Н. Й.

Покійна роджена в селі Терпилівка, пов. Збараж, Зах. Україна. Була тихої вдачі. Полишила в смутку мужа Славка, 4 сини і дочку та 11 внуків. У минулій війні стратила сина Филипа.

Похорон відбувся з похоронного заведення до укр. правол. церкви св. Арх. Михаіла при здвизі народу і членів на цвинтар Гудсон Сіті Семетарія Парк. — В. їй П.!

П. Маряк, секр.

Дня 26. травня 1949 р. померла

ТЕРЕСА БІСЮК,

членица Сестр. Любов, від. 177 У. Н. Союзу в Провіденс, Р. Ай.

Покійна родилася в Гусятині, Галичина. Полишила в смутку 2 подружені дочки.

Похорон відбувся 28. травня при участи родини і членів відділу. — В. їй П.!

І. Лаба, секр.

Дня 2. квітня 1949 р. помер у 65 році життя

ОНУФРІЙ СВИТАК,

член відділу 42 У. Н. Союзу в Пасейк, Н. Дж.

Покійний походив з села Плотича велика, пов. Бережани, Західна Україна. До У. Н. Союзу і до Т-ва вступив 1916 року. Полишив у смутку дочку Марію зім. Гоерман і 2 внуки.

Похорон відбувся 4 квітня з погребового заведення на місцевий цвинтар. — В. Н. П.!

Ф. Гулька, предс.

Let's sing!

THE FIRST EDITION OF
Selected Ukrainian Song
with original
UKRAINIAN TEXTS AND ENGLISH ADAPTATIONS
Translated into English by HONORE EWACH
Music arranged by P. A. PAUSH
The album constists of following songs:
Весінька — Spring Song
Як почуєш вночі — Lover's Sorrow
Дівча в сінях стояло — Sally's a Flirting
Пропала надія — My Love has Betray'd Me
Чи є в світі молодиця — Anna's Rosy Cheeks
Взяв би я бандуру — Lover's Serenade
Віють вітри — A Lovelorn Maiden's Song
Стоїть гора високая — A Reverie
Сонце низенько — Love's Call
Реве та стогне — By the Dnieper.
Price $1.25.
Send your order to:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

ГРОШІ ПОСИЛАЄМО ДО ВСІХ КРАЇН СВІТА
ШИФКАРТИ - ПОДОРОЖНІ ДОКУМЕНТИ
Продаємо різних бізнесів, домів, фарм, та різного роду асекурацій.
WESSON & BARTKIW
Steamship Agency
AIR PLANE TICKETS TO ALL PARTS OF THE WORLD
ПЕТРО БАРТКІВ
REAL ESTATE & INSURANCE BROKER; NOTARY PUBLIC
309 East 14th Street, Tel.: ALgonquin 4-8254. New York 3, N. Y.

ШИФКАРТИ
ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ.
ГРОШІ посилаємо до всіх країв і виплачуємо на останній пошті.
АФІДЕВІТИ, петиції та інші потрібні документи на спровадження кревних і знайомих до Америки зі скитальщини та інших країв.
ПРОДАЄМО доми та всякого роду бизнеси.
У всіх справах звертайтеся до звісного
НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА.
S. KOWBASNIUK
277 EAST 10th ST., Near Ave. A NEW YORK 3, N. Y.

ВЕЛИКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ
Видання Івана Тиктора
Це НАСТІЛЬНА КНИГА КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ!

Дійсна величина книги 7x10x2,½ цалів.

Вона має 1,000 сторін друку великого формату і около 600 ілюстрацій, появляється місячними книжками по 64 сторін. Ціна одної книжки 85 центів. Приймаємо передплату найменше на 3 книжки (192 сторін), себто на три місяці, що виносить $2.50. На 6 місяців за 6 книжок (384 сторін) $5.00. Передплата на цілість Великої Історії України, 15 книжок, до 1,000 сторін, тільки $10.00. До цілости буде додана безплатно оригінальна, тривка обкладинка. Хто платить за цілість згори, отримає від Видавництва ще гарний і цінний подарунок.

Просимо замовити і надіслати передплату, а Велика Історія України прийде до Вашого дому.

Замовлення посилати на адресу:

IWAN TYKTOR, Publisher,
P. O. BOX 3597
WINNIPEG, MAN., CANADA.

Приймаємо заступників для поширення Великої Історії України на місцях. — Видавництво приміщене у Виннипегу при:
834½ Main Street.

ЗАМОВЛЕННЯ 7
До В-ва І. Тиктора,
Виннипег, Ман., Канада.

І. TYKTOR, PUBLISHER,
P. O. Box 3597,
Winnipeg, Man., Canada.

Висилаю передплату на Велику Історію України, на цілість, на 6, на 3 книжок*) $_____ і прошу висилати її на адресу:

Імя й прізвище: _____

Докладна адреса: _____

(Адресу просимо писати по-англійськи).

Незаможні можуть платити місячну передплату 85 центів.

*) Непотрібне скреслити.

ТАРЗАН, ч. 2110. Тарзан сприймає бій.

Коли Тарзан завважав, що пантера хоче зловити свою добичу, заки ще можна буде її перегнати, він витягнув свій ніж...

...і кинув в тіло пантери.

Великий кіт був зранений, одначе не смертельно. Він заатакував малпочоловіка.

Саме тоді простодушна мати підняла свою дитину і утікала з нею з місця небезпеки.